

Spomenik Rdeči armadi

Odkritje spomenika padlim sovjetskim vojakom v Gornji Radgoni v Avstriji dne 12. avgusta t. l. Odkritelj so prisostvovali vojaški zastopniki Velike Britanije, Združenih držav, Sovjetske zveze in Jugoslavije. Slika kaže generala Weira, poveljnika 46. britanske divizije pri govoru v imenu Britanskega imperija.

GOSPODARSTVO

Ameriški notranji minister Harold Ickes je izjavil, da je po velikem cevovodu za nafto, ki je začel polno obratovati pred dvema letoma, prišlo iz jugovzhodnih zvez v Texasu v severozahodna ameriška pristanišča 8.820 milijonov galonov (1 galon = 4.433 litra), kar znaša povprečno 760.000 galonov dnevno.

Veliko količino obel, perla in drugih oblačinskih predmetov bo še pred zimo razdelila UNRRA v evropskih osvobojenih deželah, kot je izjavil vršilec dolžnosti glavnega ravnatelja Roy F. Hendrickson. UNRRA je že nakupila v Združenih državah za 21 milijonov dolarjev obel. Pripravljenih ima za prevoz 4 in pol milijona kosov perla, milijon in 750.000 plaščev, 900.000 kosov pletenin, 8 in pol milijona nogavic in milijon parov copat, s katerimi namerava obelji tristo milijonov raztrganih evropskih prebivalcev.

Preskrba ameriške vojske v tej vojni je zahtevala prevoz 41.789.000 ton živil. Takom poročila zdaj ameriško vojno ministrstvo.

Obnova petrolejskih naprav v Albaniji bo omogočila izvoz izvestne količine petroleja iz dežela v inozemstvo.

Po besedah francoskega ministra za delo je v Franciji trenutno pol milijona brezposelnih, četudi se je precejšnje število vojnih ujetnikov in internirancev ni vrnilo iz Nemčije.

Trgovinska pogodba je bila sklenjena po poročilih moskovske radiajske postaje med Češkoslovaško obdobja Madžarski premost, les in svinčnik v zameno za žito, petrolej, boksit, alkohol in sadje. Trgovinska pogodba med Španijo in Portugalsko so podpisali v San Sebastianu.

Posojilo 100 milijonov švedskih kron je Švedska odobrila poljski vladi. Poljska vlada bo s tem posojilom nakupila na Švedskem železo, kroglice, les, stroje za izdelavo papirja in industrijske naprave. Poljska pa bo dobavila Švedski 4 milijone ton premoga.

Izgledi na zboljšanje prehrane v bližnji dobi so sliki za današnje prebivalstvo so se zvečali z zadnjim sklepom zavezniške nadzorstvene komisije za Avstrijo, ki pravi, da bo vsaka zasebna oblast skrbela do nadaljnjega za prehrano prebivalstva v svojem zasebnem področju. Dostaj je nosila sovjetska zasebna oblast, ki je bila v ozir na slabo prometno zvezo z njenimi preskrbovalnimi področji težava zadeva. Mišljeno, da bo angleško zasebno podjetje na Dunaju dobilo živiz iz okolice Vidna in iz Julijske krajine.

Razgovori o sidentivni trgovinski pogodbi med Italijo in Češkoslovaško so se začeli po poročilih zavezniškega urada italijanskega zunanjega ministrstva v Rimu. Spremljajo, ki ga bodo sklenili, bo začen, dokler ne bodo sklenili rednega trgovinskega dogovora, ki bo urejal blagovno izmenjavo med državama.

Nemško orožje kot staro železo so začeli zbirati v okolici Leningrada ob koncu preteklega leta in na začetku tekočega leta. Našli so znatno količino stekov tipa «Tiger», poljskih topov, streljeka in drugo lažje orožje. Skupna teža je znašala okoli 40.000 ton. Železo so prepeljali v toplotnice na 880 vlakih.

Veliko količino obelke so nabrali protestantske, katoliške in židovske organizacije v Združenih državah. Obelka bo zadostovala za 25 milijonov ljudi. Ustanova UNRRA bo poskrbela, da bodo zdel obelke prepejani v Evropo in na Daljni vzhod. Z razdeljevanjem bodo pričeli pred štirimi meseci. Odpodali so že 33 milijonov kilogramov obelke, od tega je že 18 milijonov v obelke prečana. Ze 15. marca t. l. je Odbor za vojno proizvodnjo v Ameriki ukinil omejitve prodaje kemičnih sredstev, ki so potrebna za reševanje življenja in odobril prosto prodajo teh sredstev bolnicam in zdravnikom.

Zdaj bo omogočeno vsakomur, da si nabavi penicilin. Vendar je prosta uporaba zaenkrat omejena s tem, da ga je mogoče nabaviti le v obliki injekcije, ki jo mora dati zdravnik. V drugi obliki, n. pr. v pilulah, v obliki mazila ali pastil, ki bi jih lahko uporabljali laiki, penicilina še ni na trgu. Ko bo dostopen tudi v takšni obliki, bo ameriška uprava za živila in zdravila odločila, ali bo dovoljeno penicilin uporabljati tudi brez zdravnikovega nadzora.

se je skoraj razlokal, ko ga je zagledal. Govoril je vse popoldne o užitku, ki ga ima pri vožnji po valovih in morskim vetrnicam, ki plihlja iz grčev, ki se zmišujejo k Neapelskem pristanišču in o prvem vozu na jadra, ki bo v nekaj tednih odjadral v Santa Fe.

Nekega dne se je pojavil Punch Dunkelberger s kapitansko čepico na glavi, ki si jo je dal poslati iz St. Louisa. Bila je svetlomoderne barve, obrobljena, s srebrnimi trakovi in s to stvarjo na glavi je izgledal Punch kot kuhana ginja, okrašena s boškimi svečami. Po nekaj tednih je imel vsak svojo čepico in vsaka na novo dospela čepica je bila silikotvijes okrašena od prejšnje, dokler se Punch ni prišel sramovati svoje. Mesto se ni več nimalo za zadeve, ki so prej bile središče vse pozornosti. Le s težavo je potnik lahko kupil v mestu osla ali volja. Kovale je delal le za «Hitra vozila» in ni imel časa, da bi podveržal Nove Anglije; toda «Mornar prerije» je odvrnil, da pametni človek ne potrebuje univerze. Prišel je poučeval mekane Westport temeljne nauke o splošni orientaciji, o zvezdah in računanih razdaljah. Jake Štafer je naročil iz Baltimora daljnogled in Commodoro

Osvojiti moramo dušo nemške mladine

Na težji problem poveljnega življenja — kako prevzgojiti nemški narod — obravnava Emil Ludwig, znani protinacistični pisatelj svetovnega slovesa. Njegov predlog, kako izkoreniniti nemški vojaški duh in prepeljati ljudi v njegovo domovino nazaj v človeško družbo, iz katere so se sami s svojimi grozotami od dne nastopa Hitlerja na oblast izključili, je sledeči:

«Prevzgoj» nemškega naroda moramo začeti pri petletnih otrocih Nihče ne more več rešiti hitlerjeve mladine, ki je dorasla pod njegovo oblastjo in njegovo vzgojo; mladenci, ki so danes stari štirinajst in več let, so za vedno izgubljeni za človeštvo. Četudi bi se poseležo spremiti njihovo zunanost, vendar bo vedno zelo verjetno, da bo v najkritičnejših trenutkih udarila na dan njihova hitlerjanska vzgoja. Toda če bomo začeli vzgajati petletne otroke, bo zadostovala obel petnajstih let, da bodo stopali v življenje mladenci, ki bodo imeli drugačno naziranje na svet in bodo pravilno reagirali na dane razmere.

Vsaka vojaška ureditev v šolah mora izginiti. Ne smemo dovoliti nobenih uniform, nobenih koralic in ničesar v udnem načrtu, kar bi spominjalo na nemško selo. Šolski sport, ki je v zadnjih petdesetih letih postajal v nemški šoli vedno bolj in bolj vojaškega značaja, mora preopiti žlaunoma anglo-saksonski duh poštna igre «fair-play». Predvsem se mora nemška mladina naučiti spoštovati poraženega v igri in ne sme pozabiti, da bi pri prihodnji igri dandanašnji zmagovalce lahko postal premečan.

Pouk zgodovine mora biti večji delež v učenju načrta bodoče nemške šole; nemški mladini moramo prikazati dobre in senčne strani nemške preteklosti. Po prvem velikem porazu nemške vojaške sile, je nemška mladina izvedela v šoli, da so večerjajni oesar in njegovi generali bili junaki, ki so padli kot žrtve izdajalskega, a boljše opremljenega sveta. Danes pa jih moramo poučiti, da so njihovi očeje napadli svet, zaslužili nvo evropsko celino in osramotili nemško ime z nezasišanimi zločini. Sramota nem-

škega ravnarja jim mora preiti v kri in meso.

Po solah in univerzah, v gledališčih in kinematografih moramo nemškemu narodu, posebno pa mladini, kazati nemška zgodovjstva v tej vojni. Moramo jim pokazati, da bodo na lašne od videli vzroke svoje narodne nesreče. Tako se bodo končno naučili, ali je na mestu svoje poslušnosti oblasti, kar si zaupajočje izvrševajo zločine, in če se to na konec konsev izplača.

Duževnost vsake skupnosti, narodne, verske ali socialne, sledi v toku razvoja duha mlajših rodov. Nemci, ki so danes pet let stari dečki in deklice, bodo mogli videti, ko bodo dorasli v moče in žene, kako se njihova domovina vrača svobodna v krog kulturnih narodov sveta z vsami zgodovinskimi vrlinami in zmnožnostmi nemškega naroda.

Toda tedaj bo stopala — brez orožja v roki!

Materina skromnost

V uvelim in od skrbi razoranem obrazu gospe Allenove se je vedno žalil ponos, katerega ni nikdar pozabil, kdor ga je videl. Celo po smrti svojega moža, ki ji je pustil dva dečka, za katere je morala skrbeti, je vodila vesno trgovino z mesečnim blagom na Glavnem trgu. Pri delu ji je pomagal starijši sin, ki je zelo ljubil delo, tako da se ji je posrečilo urediti trgovino tako dobro, da je njen mlajši sin lahko obiskoval in konial umirovan. Postal je znan zdravnik v Chiesau.

Pred nekaj leti je prišla v kraj na politično gospa, ki ni imela niti polja, da mati znamenitega dr. Allena živi prav v tem mestu. Cim je to izvedela, je hitela na trg v trgovino h gospe Allenovi, ki je v trgovini stregla kupcem. Ko je kupila nekaj malenkosti in kramljala z gospe Allenovo nekaj minut, si je nadela najbolj svečan izraz lice in vprašala: «Seveda, gospa, gotovo ste zelo ponosna na svojega slavnega sina».

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

«Na katerega mislite?», je vprašala mati.

TRŽAŠKA KRONIKA

Major Cousland zapušta Trst
Včeraj je odpotoval iz Trsta major David C. Cousland, šef tiskovnega urada A.I.S. za Julijsko krajino. Vrača se v svojo domovino Anglijo.

Vojško kariero je sezeli kot podporočnik pri kraljevem topništvu, to po 18 mesecih pa je postal častnik tiska v tej vojni. Leta 1941 je moral po bitki pri Cherenu zaradi invalidnosti zapustiti aktivno službo. Imenovali so ga za častnika tiska.

Leta 1944 je ustopil v P. W. B. in deloval v Rimu in Firencah, ki pomočnik teja tiska v Italiji. Junija t. l. so ga poslali v Trst, kjer je deloval kot vrhovni častnik za tisk.

Razprave pred vrhovnim sodiščem
Glavni odvetnik, vodja urada toilstava pri izrednem vrhovnem sodišču v Trstu javlja, da bo prvo Zasedanje vrhovnega sodišča 30. avgusta ob deveti uri dopoldne.

Predsednik sodišča bo doktor Del Quercio, tožitelj Ettore Colonna. Napovedani sta dve razpravi; prva proti 30 letnemu Gazzari Guidu, dijaku, po rodu iz Zadra, ki je obtožen sodelovanja po l. členu 2, točke 5, razglasa Zavezniške vojaške uprave, v zvezi z 58. členom zavezniškega kazenskega zakonika, ki predpisuje v smislu imenovanega člena kazni z zaporom 10-20 let. Gazzari je podpiral politične načrte sovražnika ter se udeležil akcije in plenjenja v okolici Nove vsi meseca novembra 1944 torej po 8. septembra.

Druga razprava je razpisana proti 54 letnemu Aman Luizu, doma iz Gradca, obtoženemu sodelovanja, kot ga prodavalec l. člen 2, točke 5, razglasa Zavezniške vojaške uprave, v zvezi z 58. členom zavezniškega kazenskega zakonika. Obtožen je, da je podpiral politične načrte sovražnika s tem, da je izdal 8. marca 1944, torej po 8. septembra leta 1943, nemški policijski sledeci Zide: Avsterlitz Zof, rojena Levi, Levi Margerita, Planj Elviro in Avsterlitz Lauro, ki jih je SS policija zaradi te ovadbe aretirala in odpeljala. Prvi dve sta bili umorjeni, tretja je izgnila brez sledu, tako da je mogoče misliti, da je tudi ubita. Četrta je pretrpela v koncentracijskem taborišču Burchenoma (na Poljskem) vrsto mučenja. Po ukazu tega urada so aretirali obtožena, ki je švicarski državljan. Aretiran je bil avgusta. Branila ga bosta advokata Kezlj in Carlini. Povabili so tudi 8 ljudskih sodnikov, ki so jih določili, kakor smo se javili po srebu. Prvi štirje izmed teh ljudskih sodnikov so nastavljeni, ostali štirje so namestniki, za primer, da bi kateri izmed prvih bil odsoten.

Dr. Colonna bo obrazložil razloge, nastanek in naloge tega izrednega sodišča.

Nove cene A.C.E.G.A.T.-a
Zavezniška vojaška uprava je odobrila A.C.E.G.A.T.-a povisovanje dosežanih cen. Cene so avisane električnemu toku, plinu, vodi in električni cestni železnici.

Nove cene stopijo v veljavo s 1. septembrom.

Povisvanje železniških tarif za 300 odstotkov
Zavezniška vojaška uprava je dovolila povisek vseh železniških tarif, tako potniških, kakor tovarnih, na osemsto Julijske krajine, ki se nahaja pod njeno upravo, za 300%. Povisiki stopijo v veljavo s 1. septembrom.

Imenovanje novega odbora pri delavskih združenjih
Podpolkovnik F. J. Armstrong, okrožni komisar za tržaško okrožje, je imenoval odbor treh članov, ki bodo imeli nalogo nadzorovati polnolovanje v delavski zdruzi in pripraviti nove uredbe, ki jih bodo predložili v odobritev članom za druge. Odbor bodo sestavljali sledeči odborniki: odvetnik Edmundo

Puecher, kot predsednik; dr. Tilmus Giovanni in Ferjančič Ferdinand, kot člana. Honorarje za odbornike bo določila delavska zadruga z odobrenjem Z. V. U. Plačila jih bo delavska zadruga sama.

Gledališče Verdi. V četrtek ob 19.30 bo četrti simfonični koncert pod vodstvom dirigenta Karla Zechta, s sodelovanjem pianiste Vete Vajtove.

Nesreče. Pri vožnji z motorjem, sta se na cesti Bazovica-Padrlana, zaletela v neki avtomobil Stanislav Krajič in Richard Ciochici. Oba sta dobila težke poškodbe, drug je bil moral takrat pomoči na kirurškem oddelku splošne bolnišnice. Pri padcu s 8 m visoke stropa na tovarni strojev pri Sv. Andreju, je kotlar Sergij Migranelli dobil tako težke poškodbe, da bo ozdravel šele v 2-5 tednih.

Prirastli zobje
V Brooklynu, kjer niso izbili zobje prav nič novega, je neki zdravnik odkril nov način zdravljenja.

Neki 11 letni deček je prišel brez dveh zgornjih prednjih zob k zdravniku. Oba zoba je držal cela in zdrava v roki. Zdravnik je zoba očistil, izvelik živce, razkužil, zaprl (da prepreči infekcijo) in ju dajku (spet pritril) v desno. Pričrvali ju je trdno na sbečne zobe. Po dveh mesecih je pazljivo snel aparaturu, ki je držala zobe pritrjene, in na presenečenje opazil, da sta zoba spet trdno prirastla.

Novo zdravilo proti malariji
Vojaški zavod za znanstvena raziskovanja je pred kratkim zaznamil, da je pri svojih raziskovanjih odkril novo snov, ki nadomešča kinin. Njena cena je tako nizka, da bo mogoče pomagati 300 milijonom obolenih na malariji, ki so zdaj raztrajeni po vsem svetu. Kot kida niti tudi novo zdravilo, ki so ga imenovali etotakin, pridobivajo iz žimkovske rastline. Po dveh letih raziskovanja so dognali, da je mogoče to zdravilo tako pripraviti tudi v tropičnih gozdovih, kjer ta rastlina raste. To delo je izvršila skupina, ki jo je pripravil major Robert Lee Kal. Pomagala sta pri delu tudi poročnik Silvio Ronzone, uradnik ameriškega urada za gozdo, in polkovnik Arthur Fischer.

RADIJSKI SPORED
Torek, 28. avgusta
15.38 otvoritev: 16 poročila (Videm); 16.30 avisana (Videm); 16.30 Gerardo in njegov orkester (Videm); 17.00 angleška glasba A. E. F. (Videm); 17.30 konorna glasba (Videm); 18.30 (Videm); 18.30 glasba po željah (Videm); 19 poročila E. B. C.; 19.15 obvestila (Videm); 19.30 slovenska mladinska ura; 20 poročila v slovenščini; 20.15 poročila v italijanščini; 20.30 tržaški kvartet; 21 predavanje v italijanščini; 21.30 orkester «Cetrar» pod vodstvom dirigenta Barizza; 21.40 slavni solisti; 22 vesela petna ura; 22.30 Enrico Casuso in simfonični orkester iz Milana; 23 vesti v italijanščini; 23.10 vesti v slovenščini; 23.20 pisna glasba; 24 zaključek.

DIREKTOR poročnik ALFRED L. GRIGIS tiskovni častnik, Trst
Glavni urednik: PRIMOZ B. BRDNIK

Dobavna in proizvodna trdka silikonskih proizvodov: mandeljev, lesnikov, ameriškanovih orodij, silikonskih korenin, ročičev, moke, različnih naravnih in umetnih žilčevkov, esenčnih olj, proizvodov za izdelavo likerjev, sadnih sirupov, marsele in izdelanih slaščičarske za

Pulj, Reko, Ljubljano, Split in jugoslovenske pokrajine

DIREKTNE UVOZNE in solidne uvozne trdke, katerim lahko zaupa svoje zastopstvo. Poizvedbe samo z bančnimi priporočili in naslovni na Casetta N. 17523 Unione Pubblicità Italiana, Trieste

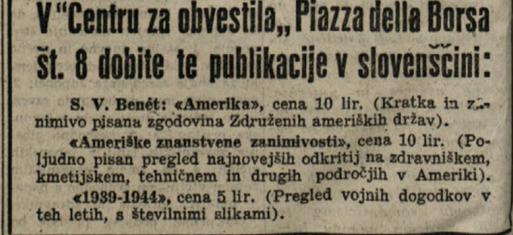
V «Centru za obvestila, Piazza della Borsa št. 8 dobite te publikacije v slovenščini:

S. V. Benet: «Amerika», cena 10 lir. (Kratka in zanimiva pisana zgodovina Združenih ameriških držav).

«Ameriške znanstvene zanimivosti», cena 10 lir. (Poljudno pisana pregled najnovejših odkritij na zdravniškem, kmetijskem, tehničnem in drugih področjih v Ameriki).

«1939-1944», cena 5 lir. (Pregled vojnih dogodkov v teh letih, s številnimi slikami).

... takoj jo spoznate!

robo pasto Knapp

Dr. Knapp

Atomska bomba

Uranova ruda v Avstraliji - Bodočnost atomske energije - Poizkusi proti nevihtam

London, 27. avgusta. Ko je pokojni avstralski ministar predsednik Curtin zadnjič obiskal Churchilla, ga je slednji opozoril na važnost smotrnega pridobivanja uranove rude, ki je bistvena za atomske bombe, v južni Avstraliji. Takoj so poslali ekspedicijski v Mount Painter, ki leži 600 km severno od mesta Adelaide in je 110 km oddaljen od železnice. Zaradi tešavnega terena je bil vedlob došel edino prometno sredstvo. Vlada je zgradila cesto in letališče. Pred 6 tedni so pričeli z delom in zdaj še pošiljajo rudo v Anglijo. Razne ekspedicijske geologov so preskale čez 160 kv. km ozemlja. Ko so premostili ogromne ovire, so iznenj postavili stroje in izurjeni rudarji so pričeli z delom. Vse stroške nosi angleška vlada.

Sir George Paget Thomson, vodja britanskih znanstvenikov, ki so sodelovali pri izdelavi atomske bombe, je danes zadržal, da se delj časa ne bodo uporabljali atomske energije za pogon avtomobilov in letal. «Prepričan sem, da bo za to potrebna še dolga doba, približno sto let», je dejal.

Dodal je, da tisti, ki obojejo uporabo atomske bombe, rimajo prav, če bo atomska bomba uporabljena v bodoči vojni, se ni rečeno, da bo število mrtvih vilje kot v sedanjih. Lahko bi bilo še manjše.

Major Herbert Frink v Miamiju je predlagal predsedniku Trumanu, da bi naredili poizkuse o uporabnosti atomske bombe proti nevihtam. Omenjeni predlog se nahaja na teorijo, da more dovolj močna eksplozijska anov razpršiti nevihte.

Greda solate na ognjeniških tleh

Nedavno je ameriško vojno ministrstvo povabilo novinarje na skrivnostno pot. Po dolgotrajni vojni z letali so se spustili na letališče otoka Ascension, ki leži v južnem Atlantiku.

Ko so stopili na tla ugaslega ognjenika, so bili nekoliko razočarani, ko so videli, da so prišli 8000 km daleč gledat gredo solate. Dva dni pozneje so novinarje že potolažili: vedeli so, zakaj so naredili dolgo pot iz Washingtona do Miamija, preko Karafskega morja, preko ameriškega zelenih džungel Juane Americe. Njihov trud je poplačal zadovoljni smehljaj na obrazih vojakov, ki so v službi na otoku, ko so za večerjo dobili solate, prvo zelenjavo, ki so jo užili po 28 ali več mesecih.

Na otoku Ascension namreč doleži ni raste nobena zelenjava. Tudi dreves ni in kvečjemu kakšen zanikr grm raste na peščuju ugaslega ognjenika.

Vzrok temu je silno slaba zemlja, ki je popolnoma neuprta, da se v tako kratkem času razvijejo zelenjavne rastline. Ameriškim znanstvenikom pa se je po skoraj četletnih poizkusih posrečilo, da so vzgojili posebne vrste sočivje, ki raste tudi na ognjeniških zemlji.

To odkritje ameriških znanstvenikov, ki bo še velikega pomena za pokrajine, kjer zemlja ni pridelna za kmetovanje, je bilo varok, da so povabili novinarje na tako dolgo pot.

WILBUR D. SCHRAMM

MORNAR PRERJE

Puncha Dunkelbergerja so besede tako ganile, da je nehote postregel vsej družini brezplačno s pivom.

Gradnja «Hitrih vozov» pa se je pričela zelo počasi. Zakaj Commodoro je bil navdve izbirčen. Hotel je les iz bele hrastovine in trdga orehu za dno voza, ki mora biti zakroženo, da bo dobro držalo tovor, osušen jesenov les za obroče, koles, za krmilo in vse premikajoče se dele, ki ne bodo mogli biti iz železa. Železo so morali kovati na posebnem nakovalu, ne preveč in ne premalo. Ko je Jake videl, za kakšno vrsto delo gre, je dejal: da bodo sprva zgradili in sam voz na jadra ter ga preizkusili, predno bi gradili še druge. Commodoro je temu sprva ugovarjal, si zaplosval mere in pošiljal jezdec v St. Joe in v Independence, da pogledajo kakšen material se da preskrbeti. Nekateri stvari so morali naročiti celo v St. Louisu in Pittsburgu.

Medtem, ko so gradili «Voz na jadro», je imel Commodoro dovolj časa za razgovorjanje. Znal je govoriti na široko, ne viharno in zmagovalno, toda na veliko. Ko so mu objubil, da bodo izdelali deset voz na jadro, je pričel govoriti o celi floti stoletih voz. Nekega večera je dejal: «Kaj nam pomaga če bomo imeli ladje, če pa nimamo mornarjev. Medtem ko gradimo voze, moramo organizirati tudi posadke. Če hočete postati prvi kapitan za vojnjo v Santa Fe, se morate najprej naučiti jadrati.

Zato se je Jake lepega dne pospel na Smithov voz, s stianjenimi ustnicami in kvečnimi pestmi; Commodoro je sedel poleg njega in mu razlagal kako je treba uravnati jadro. Poiskal je voditi voz in kmalu sta zdržala po preriji. Ko sta se vrnila, je Jake hitro skočil z voza; pot mu je bil z obraza in izjavil je, da vodi rajši par po-

Kje je bil «Atlantiksender»

V Hitlerjevem Reichu so pogumni ljudje, ki so se upali poslušati prepovedane tuje postaje, najrajši poslušali tajno postajo «Atlantiksender». Način podajanja in vesti so bile takine, da je večina ljudi bila prepričana, da je to nemška tajna postaja.

Cenzura doslej ni dovolila povedati, da je «Atlantiksender» zavezniška postaja. Pred kratkim je London odkril to «mačko» v žakljah. «Atlantiksender» je bil zavezniška postaja, ki je oddajala vesti izven Nemčije. Njeni anonimni sodelavci so bili begunci, vidneje pravi Nemci, ki so znali dobro posnemati nacistični žargon in razna nemška narečja. Postaja je oddajala v Angliji.

S končanjem vojne na Pacifiku se bo količina premoga, ki bo od tam uvožena v Evropo, verjetno povisala s 6 milijonov ton na 8 milijonov ton. Premog bodo v prvi vrsti dobile opustocene dežele in neviralne države, ki potrebujejo gorivo.

ZDRAVSTVO

Vitamini so človeku potrebni

Alli potrebuje zdrav človek vitamini? Mnogo zdravnikov trdi, da jih ne potrebuje. Toda pred nedavnim je kalifornijski tehnološki zavod dokazal, da vitamini koristijo prav vsakomur.

Pred štirimi leti so pričeli s poizkusi in dajali akoci leto dni pekat na teden vitamine skupni delavec — bili so večinoma mladi in zdravi ljudje, katerih hrana je bila nekoliko nad običajno brano (mnogo mesa, ječe in mleka, toda ne dovolj sadja zelenjave).

Prvi skupini delavce so dajali vitamine in mineralne soli, drugi pa samo vitamine. V prvih šestih mesecih ni bilo nikake razlike v delovni zmnožnosti med obema skupinama. Toda kmalu so opazili, da se obe skupini iz psiholoških vzrokov mnogo boljše obnašata kot tretja, ki ni dobivala nikakih vitaminov in soli.

V drugih šestih mesecih se je pokazala prva skupina kot najboljša (iz tega je razvidno, da opazimo učinek šele po 6 mesecih). Vitamini so imeli večji učinek na njihove duševne sposobnosti kot na fizične. Zboleli so prav tako kot drugi, toda lažje so prestali bolezen in so bil mnogo podjetnejši in srečni pri delu.

Penicilin v prosti prodaji

Penicilin, čudovito sredstvo, ki je pripisalo rešitev neštitem trpečim, ki jih nobeno doleže znano zdravilo ni moglo ozdraviti, je v zadnjem času prišlo tudi že v prosto prodajo. V začetku so ga zaradi dragega načina pridobivanja in zaradi nujnih potreb za vojsko uporabljali le v vojaških bolnicah ter v preiskovalniščinah.

Zdaj ga prodajajo tudi že v drogerijah. Količina, ki je prišla na prosti trg, je zaenkrat seveda še majhna, bo pa postopoma povečana. Ze 15. marca t. l. je Odbor za vojno proizvodnjo v Ameriki ukinil omejitve prodaje kemičnih sredstev, ki so potrebna za reševanje življenja in odobril prosto prodajo teh sredstev bolnicam in zdravnikom.

Zdaj bo omogočeno vsakomur